

Bodor Béla

BABITS MIHÁLY-PALIMPSZESZT

Midőn *Az Est*, e zörgőn takaró
 festékilatú papírtakaró
 – jóvoltából a Steinnek, ki a standról
 pár remittendapéldányt összemarkol
 s padodra vet – alád-föléd kerül
 s kék lábfejedre pilleként terül,
 és arra is jut még, hogy megsodorván
 (ahelyt a padléc lévén meghasadva)
 a résbe tömködd hurkapárna-formán,
 így mint a pallos nem hasít hasadba
 a deszka éle, s már e lap-lepelnek
 a cúgra zizge szárnyai felelnek:
 olyankor ajkad elhuzódik mélán,
 csiklánd a só nehéz szemednek héján,
 és visszapergi képeit a nap,
 jön sok jeletlen, tompa pillanat;
 a délelőtt, hogy jóllakott ebekkel
 a bolt kukáitól a sarkig hajtat
 röhögve, ő se tudja mért, egy ember;
 hogy nézzed lombon át a lusta holdat
 – midőn a resti zárt, s már este volt –,
 de át ne hághadd még a cserjesort;
 lapulva bokrok alján mozdulatlan
 érezted, döglött pille léghuzatban:
 a kultúrváró fényporába von
 a vibrafényű, brummogó neon;
 egy idegen várost bolygál keresztül,
 mely ismerős, mint nézve fólíán át,
 gyerekszemed látása rájarezdül,
 hogy klottgatyásként ládd a tornapályát;
 aztán ott álltál újra, s ő is ott áll,
 a forgalmista, zára végre kattan,
 és már az állomás előtt osontál,
 hogy zörgött Stein a kulccsal a lakatban
 – peron kövére tolt ovális tükör:
 a tócsán DRÁZSKEZS vibrál fénybetűkből –
 és megpróbáltál hangtalan benyitni,
 a padra ültél, nem nyikordult, így ni,
 hát így történt, a föld alá való
 rongy-tömte cekker ott a karfazugban,
 s mit bánod, mennyi abban a hazug tan:

ez itt *Az Est*, a szárnyas takaró;
a csontok fájnak fáján a pad-ágynak,
de mégis ringat itt e deszkaöl,
mint majd az árok, hol beléd botolnak,
mentén a külső téglagyári sornak
egy tar ripők ha tréfából megöl;
a cekkereddel, Glóbuszával Atlasz,
hová tolatsz, és mondd, meddig tolathatsz
a szénhalomra dőlt idő elől?
s mért várod úgy, mint fotójben ha hölgy ül,
hogy membrán reccsen, s füstösen begördül
a vicinális Tolna-Mözs felől?

• Fővárosi térzene •

Vörös István

MIKOR OLVAS AZ EMBER?

Mándy Iván Budapestjét járva

Budapest nem létezik. Mándy Iván Budapestje létezett.

A mai Budapest nem létezik. Mándy Iván Budapestje volt az utolsó, ami még létezett.

Mért van az, hogy nem létezik egy város, mikor a házai állnak, a villamosai közlekednek, a lakói laknak, a munkahelyei megtelnek dolgozókkal és a luxuséttermei, operája királynókkal?

Bemegyek egy üzletbe. Még nem tudom, hogy Mándyt olvasok. Még nem tudom, hogy nem csak olvasva olvasunk. Aki megtanult olvasni, ami annyit tesz, hogy életformája lett az olvasás, az betűk és könyvek nélkül is olvas. Olvassa a körülötte levő dolgokat, mint vadász a nyomokat, mint kutya a szagüzeneteket. Olvas, mint egy vadászkutya a gazdája szeméből, az erdei csörtetések zajából és a lapulások némaságából. Olvasni egy életen át tanulunk, ezt már rég megtanultam, de az ember állandóan ugyanazt a pár száz tapasztalatot tanulja, és ugyanaz a pár katartikus gondolat világosodik meg benne újra és újra. Erre kell rájönnöm megint.

Bemegyek az üzletbe, de nem tudom, hogy hol járok, ez nem a Gorkij faszor, hanem a Dosztojevszkij üzletsor, vagy mit tudom én, ablaktalan betonfolyosó a Nyugati fölött, nincs neve, nincs múltja, nincs jelene, nincs jövője. Na, nem. Ez azért túlzás. Eltévedtem, és egy zakót akarok venni, aztán megpróbálok mindenre és mindenkire haragud-